Łomianki 23 listopada 2020 r.

Do: **Urząd Miejski w Łomiankach**
Referat Ochrony Środowiska
i Gospodarki Komunalnej
ul. Warszawska 71
05-092 Łomianki

Wniosek o objęcie ochroną prawną jako pomnik przyrody
alei drzew przydrożnych
położonej wzdłuż ul. Armii Poznań oraz ul. 6 Pułku Piechoty

Działając w imieniu i na rzecz stowarzyszenia *Inicjatywa na rzecz zrównoważonego rozwoju Łomianek* zwracam się z wnioskiem o podjęcie prac zmierzających do **objęcia ochroną prawną jako pomnika przyrody alei drzew przydrożnych, położonej wzdłuż ciągu ulic: Armii Poznań oraz 6 Pułku Piechoty, w Gminie Łomianki**.

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* do zadań własnych gminy należy m.in. zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej. Fakt ten stał się podstawą do skierowania niniejszego wniosku do instytucji samorządu terytorialnego.

Aktem prawnym regulującym ochronę pomników przyrody w Polsce jest ustawa *o ochronie przyrody* z dnia 16 kwietnia 2004 r. (patrz art. 40 ust. 3). Kryteria uznania danego obszaru lub obiektu za pomnik przyrody zostały określone w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska w dniu 17 grudnia 2017 r. Przywołane uwarunkowania prawne pozwalają stwierdzić, że w Polsce pomniki przyrody mogą zostać ustanowione przez podjęcie stosownej uchwały przez radę gminy, właściwą terytorialnie dla lokalizacji tegoż pomnika.

Kryteria uznania danego obszaru lub obiektu za pomnik przyrody mogą mieć charakter jakościowy (wyróżnianie się wśród innych obiektów lub obszarów danymi cechami) oraz ilościowy (np. wielkość pierśnicy charakterystyczna dla danego gatunku drzewa). Obiekty przyrody ożywionej (drzewa i krzewy) mogą wyróżniać się spośród innych okazów swojego gatunku takimi cechami jak m.in. obwód pnia, wysokość, szerokość korony, wiek, pokrój,

występowanie w skupiskach, szpalerach lub alejach oraz unikalnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi, krajobrazowymi lub historycznymi.
Organami właściwymi w zakresie ochrony drzew i alei będą organa ochrony przyrody – zgodnie z art. 91 cytowanej ustawy są nimi: minister właściwy do spraw środowiska, wojewoda, starosta oraz wójt, burmistrz albo prezydent miasta.
To właśnie na tych organach publicznych ciąży odpowiedzialność za prowadzenie właściwej polityki w zakresie ochrony drzew i alei a to wiąże się z właściwą egzekucją prawa w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Za objęciem ochroną alei drzew, która stała się podstawą dla sformułowania niniejszego wniosku stoi wiele argumentów przemawiających łącznie. Należy tu wymienić choćby te najważniejsze:

- zadrzewienia wzdłuż ciągów komunikacyjnych są naturalnymi osłonami przeciwsłonecznymi oraz przeciwwiatrowymi. Ułatwiają one zatrzymywanie i wiązanie wód opadowych, wpływają pozytywnie na stan czystości powietrza poprzez zatrzymywanie pyłów oraz wielu innych zanieczyszczeń, będących konsekwencją urbanizacji oraz stale rosnącego natężenia ruchu pojazdów spalinowych. Skutecznie wzbogacają środowisko w tlen. Ponadto stanowią bardzo efektywny regulator wilgotności powietrza oraz temperatury, obniżający ich amplitudy w swoim otoczeniu. Stanowią naturalne siedlisko wielu gatunków zwierząt, co bardzo wydatnie wpływa na wzbogacenie bioróżnorodności całego ekosystemu w którym występują.
- obecność drzew podnosi walory estetyczne krajobrazu i sąsiadującej architektury, stając się z czasem niezwykle istotnym elementem krajobrazu kulturowego. Wpływa to w konsekwencji na podniesienie atrakcyjności całego terenu. To z kolei przekłada się na wzrost wartości nieruchomości, czym szczególnie zainteresowani są mieszkańcy. Mamy w omawianym przypadku z całą pewnością do czynienia z trwale zakorzenionym elementem krajobrazu kulturowego.
- kluczowym argumentem przemawiającym za koniecznością objęcia szczególną ochroną przedmiotowej alei drzew są jednak uwarunkowania przyrodnicze i środowiskowe. Biegnie ona bowiem przez tereny o szczególnych walorach przyrodniczych, najcenniejszych na terenie całej gminy. W jej bezpośrednim sąsiedztwie znajduje się rezerwat przyrody Jezioro Kiełpińskie oraz obszar Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły. W bliskim otoczeniu rosną drzewa, uznane za pomniki przyrody lub wskazane jako siedliska gatunku chronionego, jakim jest pachnica dębowa (*Osmoderma remita*). Ponadto jak wynika z opracowań naukowych, które zwieńczyły trwające kilka lat prace badawcze (prowadzone przez prof. Jerzego Romanowskiego), liczne drzewa wchodzące w skład omawianej alei były zasiedlone przez pachnicę dębową. Nie można przy tej okazji pominąć faktu, iż spora część spośród drzew stanowiących aleję spełnia wszystkie wymagania pozwalające uznać je za pomniki przyrody. Przemawiają za tym zarówno wiek drzew jak i ich obwód w pierśnicy, niejednokrotnie znacząco przekraczający 300 cm. Aleja ta od dziesiątków już lat stanowi naturalny korytarz ekologiczny, służący migracji zwierząt. Stanowi jeden z głównych korytarzy prowadzących do rezerwatu przyrody Ławice Kiełpińskie oraz obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły. Jest ona jednocześnie, z oczywistych względów, bardzo

intensywnie uczęszczanym przez mieszkańców ciągiem komunikacyjnym, służącym rekreacji i wypoczynkowi.

- gwałtownie narastająca w ciągu ostatnich lat antropopresja i towarzysząca jej intensyfikacja zjawisk urbanizacyjnych, pozostaje bez jakiejkolwiek reakcji w postaci uruchamiania mechanizmów ochronnych, przeciwdziałających negatywnemu oddziaływaniu na ten bardzo cenny ekosystem. Podejmowano jednocześnie nieprzemyślane decyzje, bardzo osłabiające jego kondycję. W ich wyniku wycięto np. 123 stare drzewa, stanowiące integralną część alei. Stało się tak pomimo iż znaczna część z nich spełniała kryteria, umożliwiające uznanie ich za drzewa pomnikowe. Pretekstem stała się budowa ścieżki rowerowej (sic!), prowadzącej do wyjątkowo atrakcyjnej przyrodniczo części Łomianek. Niejednokrotnie dochodzi także do wycinki cennych drzew, które pozostają w kolizji z zamierzeniami inwestycyjnymi dotyczącymi ich sąsiedztwa. Wiele strat w starym drzewostanie, na który składają się głównie wierzby, spowodowanych jest zaprzestaniem prac pielęgnacyjnych. Nieogławiane już od dziesięcioleci drzewa, nie wytrzymują obciążenia swych gałęzi i łamią się pod naporem wiatru. Władze gminne nie podjęły wysiłku regulacji korony tych drzew, mimo iż miały prawo tego dokonać, choćby w oparciu o spoczywający na nich obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym, na podległej im drodze publicznej.
- omawiana aleja drzew znajduje się w granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu gdzie obowiązują szczególny rygory w zakresie ochrony alei drzew przydrożnych. Rygory te ustanowiono uznając ich ochronę za niezbędną.

Jak widać nie brakuje twardych argumentów, przemawiających za koniecznością pilnego zajęcia się przygotowaniem warunków dla przyjęcia przez Radę Miejską w Łomiankach uchwały, o ustanowieniu pomnika przyrody obejmującego aleję drzew, ciągnącą się wzdłuż ulic Armii Poznań oraz 6 Pułku Piechoty. Wydaje się, że każdy z tych argumentów z osobna jest wystarczającym powodem dla podjęcia koniecznych w tej sytuacji decyzji, a jest ich przecież wiele.

Stowarzyszenie nasze podjęło się sporządzenia niniejszego wniosku, powodowane zarówno obserwacjami jego członków, wskazującymi na stale narastające zagrożenie dla tego niezwykle cennego fragmentu naszej gminnej przyrody, jak również opiniami wielu innych mieszkańców Łomianek oraz osób z poza naszej gminy. Osoby te od lat obserwują stan tego fragmentu środowiska naturalnego, będąc jednocześnie jego użytkownikami. Wszyscy jesteśmy zgodni w opinii, że jest to ostatni moment by podjąć zdecydowane działania w celu zapobieżenia nieodwracalnym zmianom w substancji przyrodniczej tego terenu.

Pozostając w nadziei na pozytywne ustosunkowanie się do złożonego wniosku

Dariusz Dąbrowski
Przedstawiciel Stowarzyszenia